

MAGYAR LAPOK

Nemzeti Múzeum könyvtárának
BUDAPEST

XI. évfolyam, 245 (3109) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Anglia és az igazság

Senki sem tulajdonított jelentőséget annak a tiltakozásnak, amelyet Svájc intézett Angliához semlegességének durva megsértése ellen. Maga Svájc sem vette komolyan. Ez onnan is látható, hogy a tiltakozást megelőzően az átrepülő angol repülőket elleni légvédelem is csak porhintés volt a világ szemébe. Mert mit is jelent a komoly légelhárítás? Azt, hogy megszólnak az ágyuk és felszállnak a vadászok üldözésre. Azt, hogy egyet-egy elcsúsznak és le is lönek. Azt, hogy a tiltakozást felháborodás előzi meg, amelynek komoly, erős hangja van a sajtóban, a közvéleményben. Mindez azonban végzetesen hiányzott.

Német részről elhangzott az a vélemény, hogy érdeklődéssel várják Svájc tiltakozását és az angol választ. Az angol válasz most érkezett meg Svájcba. Nem lehet tudni, hogy Svájcban hogyan és mennyiben fogadják el és hogyan ítélik meg az angol választ. A válasz azonban kortörténeti, illetve kortörténeti jelenség s ezért érdemes, sőt kell is vele foglalkozni. Az áll az angol válaszból, hogy Svájc tiltakozott angol repülőgépeknek Svájc feletti elrepüléséért. A múltban Svájc többször is tiltakozott — folytatja a válasz — mert azt hitte, hogy az angol repülő a Svájc feletti útát használják fel olaszországi repülésük irányául. Az angol repülőket utasították, hogy kerüljék el Svájcot, azonban előfordult, hogy időjárási viszonyok és egyéb körülmények miatt nem tehetők meg.

Ennyi és nem több. Ezzel úgy gondolják, hogy el is van intézve az egész kérdés. Tudomásul kell venni, hogy az angol repülőket utasították, de azt is, hogy nem kerülhettek el Svájcot. A legérdekesebb azonban az a kitétel, mely Svájc „naiv hitéről” szól. Svájc azt hitte — nem tudta. Pedig kétséget kizáróan megállapították, hogy angolok sértették meg a semlegességet. Előfordult egy alkalommal, hogy bombát is dobáltak. A repeszdarabok kétségtelen bizonyítékot szolgáltatottak.

Mindegy. Svájc csak hitte.

Lehet erre a válasza azt is mondani, hogy ügyesség, diplomáciai rátermettség. Lehet rajta jókat derülni és titokban körülvezendéssel fogadni, mert hát jól kifogták a német sógoron. Lehet sokjéleképpen megítélni. Egy azonban bizonyos: a nemzetközi jog alapjait megsejtő legminimálisabb tisztesség és igazságérzet halála van megírva a cinikus angol válaszból. Akik titkos belső elégedettséggel olvassák az „ügyes” választ, azok arra is gondoljanak, hogy ma Svájcnak, vagy inkább a tengelyhatalmaknak szól, de holnap már szokás, gyakorlat lehet, sőt lesz is belőle s ez a gyakorlat lerombol minden még meglévő erkölcsi alapot. Angol részről nagyon szereték hangoztatni a másik oldal hatalmi túltengését az államvezetésben és külpolitikai elgondolásokban. Nos, nem kell nagyobb hatalmi túltengés annál, amikor egy állam maga szabja meg politikai elveit. Különösen akkor, ha ezek az elvek a legdurvább arcalesapításai a legelőnyösebb igazságnak és tisztességnek.

Végetért a 8-ik brit hadsereg támadásának első szakasza

Eddig semmi eredményt sem értek el. Atkarolás veszélye fenyegeti a grozniji petroleumvidéket védő szovjet csapatokat. Amerikát egyre jobban aggasztják a Salamon-szigetekről érkező hírek

Az NST berlini jelentése szerint az egyiptomi csatában az angol támadás a hatodik napon sem ért el eredményt. El-Alameinnél a harc továbbra is a német-olasz védelmi vonal előtt tombol. Egyetlen helyen sem sikerült a támadóknak betörni a tengely állásaiba. A hiába való rohamok miatt a britek igen nagy veszteségeket szenvedtek.

A Stefani Iroda diplomáciai tudósítója szerint Londonban nagy reményeket fűztek az északafrikai támadáshoz. Ezek a remények azonban azóta tárgyirányt veszítettek. A brit katonai vezetők most a legnagyobb erőfeszítéssel igyekeznek megérteni a megváltozott helyzetet a lakossággal. Hangoz-

tatják, hogy mindig adódhatnak helyzetek, amelyekre nem lehet előre számítani. Az ellenség időközben nagy erődítéseket épített ki, melyek megakadályozzák a brit tankok felvonulását.

Szófiai jelentés szerint a kairói rádió csütörtökön este bejelentette, hogy a nyolcadik brit hadsereg támadásának első része végetért. Most már sor kerül a harc második szakaszára, amelyet páncélosok fognak vívni. A támadás első részében a brit hadseregnek nem sikerült állásait megjavítani, mert az ellenség igen erősnek bizonyult.

hadműveleteiben hibák voltak. Ez a beismerés későn történt, Knox burkoltan szembefordult azokkal, akik a második arcvonalat sürgetik, holott az Egyesült Államok egyetlen arcvonalán a Csendes óceánon sem képes tartani állásait.

Az olasz lapok közül a Giornale d'Italia emlékeztet arra, hogy Knox a háború kitörésekor kijelentette: Amerika három hónap alatt elbűnik a japán flottával. Ezzel szemben a japánok néhány hónap alatt 59 amerikai hadihajót súlyosítottak el, harminchet pedig megrongáltak. A salomoni-szigeti csata most olyan fordulatot vett, hogy az angolok és amerikaiak kénytelenek elismerni a japánok fölényét ezen a szakaszon.

Heves közelharc volt Sztalingrád déli külvárosában

Zürichi jelentés szerint Sztalingrád északij részén lassan, de állandóan halad a német előnyomulás. A déli külvárosban csütörtökön heves közelharc folyt német és román páncélosok, valamint a védők közt. A Kaukázusban Nalcsik elfoglalása délnyugatról való átkarolással fenyegeti a Groznij körüli petroleumvidéket védő szovjet csapatokat.

Zavartalanul folyik a japánok guadalcanari partraszállása

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Dagens Nyheter londoni tudósítója arról értesül, hogy a Salamon-szigetekről érkező hírek egyre nagyobb aggodalommal töltik el az angol közvéleményt. Lon-

doni katonai szakértők azt írják, hogy az Ausztráliát fenyegető japán veszedelem újra napirendre került. Lehetséges, hogy a szövetségesek ismét védelemre szorulnak egy időre és nem lesznek képesek támadni a Csendes tenger nyugati részén. Londoni körökben megállapítják, hogy a japánok guadalcanari partraszállása zavartalanul folyik, mert az amerikaiak képtelenek beavatkozni. Az amerikai hajóhaddal szemben a japánok fölényben vannak. Angol körökben elkészültek arra, hogy növényesen újabb veszteségekről érkezik hír. Tagadhatatlan, hogy a guadalcanari szövetséges erőket most már 3 oldalról támadják. Helyzetük rendkívül súlyos, annál inkább, mert a japánok nemcsak a tengeren, hanem a levegőben is fölényben vannak.

Amerika fekete-fehér ünnepnapja

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Völkischer Beobachter „Japán ajándéka az amerikai tengerészeti ünnep alkalmából” cím alatt foglalkozik a Salamon-szigetek körül folyó tengeri csatával. Különösen kiemeli a cikk azt a mély megdöbbenést, amelyet az amerikai hajóhad kudarcra az Egyesült Államok közvéleményében előidézett. Amerikában annakidején nagy sikertörténetnek tekintették, hogy sikerült katonákat partraszálltatni a Salamon-szigetek néhány he-

lyén. Most kénytelenek belátni, hogy az amerikai hajóhad nagy veszteséget szenvedett és ennek következtében a szárazföldi csapatok veszélyes helyzetbe kerültek. Knox tengerészeti miniszter a tengerészeti ünnepségen tartott beszédében kijelentette, hogy a harc rendkívül kemény s a japánok átkozottul erősek. Amerikai újságírók azt a következtetést vonták le Knox beszédéből, hogy a mostani tengerészeti ünnep Amerika legfőbb ünnepnapja. — Knox beismerte, hogy a szövetségesek

Allásfoglalás az egykamarás országgyűlés mellett a felsőházi javaslat vitáján

A képviselőház pénteki ülésén Keresztes-Fischer Ferenc beterjesztette a felvidéki és kárpátaljai terület visszacsatolásával felmerült nemzetközi kérdések szabályozásáról szóló javaslatot. Utána a napirend szerint áttértek a felsőház szervezetének módosításáról és kiegészítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására. Kossuth Pál előadó ismertette a javaslatot, majd utána vitét Jaross Andor a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártjához tartozó képviselő elvonta a felsőház szervezetének módosításáról és kiegészítéséről szóló törvényjavaslat tartalmát. A javaslat értelmében az egykamarás országgyűlés, amelyben a nemzet küldöttei foglalnak helyet. A magyar törvényhozás szervezetét alkotmányos úton kellene ebben az irányban átalakítani. A pártszövetség a javaslat érdemleges vitájában nem vesz részt. Vitéz Laky Dezső, a MÉP vezérszónoka reflektált vitéz Jaross Andor felszólalására. Rámutatott arra, hogy sokszáz év alakította ki azt az alkotmányt, amelyben ma is élünk. Maróthy Károly, a Nyilaskeresztes Párt vezérszónoka hangoztatta, hogy pártjának álláspontja az egykamarás rendszer. Mikó Imrei az Erdélyi Párt vezérszónoka fenntartotta pártjának azt a szabadságát, hogy a felsőház érdemleges reformjára vonatkozóan alkalmasabb időben szögezze le álláspontját.

Nyilatkozott a tisztifőorvosi hivatal a tejellátásról

A m. kir. tisztifőorvosi hivatal közli az alábbiakat:

A Zöldkereszt tejakció lebonyolítása során az utóbbi hónapokban állandóan fokozódó nehézségek állottak elő. Így az eredetileg rendelkezésre álló 1850 liter tej a f. hó 1-éig 1420 literre csökkent, dacára annak, hogy a m. kir. tisztifőorvosi hivatal mindent elkövetett, hogy a csökkentést megakadályozhassa.

A folyó hónapban a csökkentés rohamosan folyt tovább, úgy, hogy a hónap elején rendelkezésre állt 1420 literrel szemben ma a Zöldkereszt szállítói csak napi 1020 liter tejet szállítanak.

Sajnos a tejszállítók majdnem minden esetben előzetes értesítés nélkül csökkentették, különböző okokra hivatkozva a tejszállítást úgy, hogy a tejakció vezetősége kénytelen volt az utóbbi napokban 800-5 éven aluli gyermektől, szoptató anyától és terhéstől az elején kiutalt fél liter tejet megvonni.

A téjmegvonás következtében nagyon sok panasz hangzott el a Zöldkereszt vezetősége és a védőnők ellen.

Az előbb elmondottakból követke-

zik az is, hogy a Zöldkereszt vezetősége

a még rendelkezésre álló tejből november hóra — elvi okokból — csak a 3 évesnél fiatalabb gyermekek, a szoptató anyák és különösen indokolt esetekben a terhesek részére tud tejet kiutalni

és miután a Zöldkereszt nem tejellátó szerv, a fentiek közül is csak a saját gondozottai részére. Három évesnél idősebb gyermekek részére kizárólag csak akkor adhatnak tejet, ha a rendelkezésre álló tejmennyiséget az előbb említett csoportok teljesen fel nem emésztik.

Egyébként az egyes Zöldkereszt tanácsadóknak a tejkiosztás a következő időpontban történik:

A velencei és újvárosi (Rulikovszky-út 4) Egészségházakban okt. 30-án 8-tól 12-ig.

A Központi Egészségházban (Bunyitay-liget) október 31-én 8-tól 12 óráig.

Az Őszi-telepi Egészségházban ugyancsak október 31-én 15-től 18 óráig.

Végül a Szaniszló-utca 77 számú Egészségházban november 2-án 8-tól 12 óráig.

Abrahám Ambrus szegedi premontréi tanár az élet csodálatos titkairól tartott előadást a szabadegyetemen

Szegeden újabb nagyhorderejű ktsérletezés folyik, ezuttal a burgonyával s rövidesen meglepő eredmények várhatók

Nagyvárada. Saját tud. A városháza nagyterme szűknek bizonyult a Népművelési Bizottság által rendezett szabadegyetem második előadására gyülekező érdeklődő közönség befogadására. Már jóval hat óra előtt minden helyet elfoglaltak és legalább annyian álltak a széksorok között és mögött, mint amennyien ülőhelyet kaptak. A karzat is zsúfolásig megtelt középsikolai tanulókkal, akik között szinte csak fokozódott az érdeklődés az első előadás óta. Pontosan hat órakor lépett az emelvényre dr. Abrahám Ambrus premontréi szerzetes, a szegedi biológiai tanszék tanára. Előadása előtt Vidor József városi népmű-

velési titkár üdvözölte, majd Abrahám hozzáfogott mindvégig érdekes, lebilincselő mondanivalójának előadásához

Bévezetőben költői szavakkal mutatott rá, hogy milyen nagy titok az élet, amelynek csak jelenségeit, törvényeit figyelhetjük meg, de lényegét megérteni nem tudjuk. Mindenütt ott van, mindenütt látjuk jelentkezni. A vele foglalkozó tudomány: az élettan, a biológia. Gyakorlati oldala is van ennek az egészen új, de már is hatalmas eredményeket elért tudományágnak, amelynek most néhány jellegzetes, általános érdeklődés középpontjában álló kérdését fogja is-

Apolló Filmszínházban

Sződényi, Simor, Páger és Perényi

Szüts Mara házassága

Belvárosi

Szombatón utóliára

A SZERELEM ORVOSA

Főszereplők: HARRI BAUR, PIERRE BLANCHÖR

Az új rokon

Vasárnaptól

A legmulatságosabb magyar vígjáték. Főszerepben Turay Ida, Perczel Zita, Gombaszögi Ella, Kabos, Gózon és Pethes.

A Uzsungel titkai

Oriási expedíciós film! Angkor, a csodák birodalma! A benszülöttek rejtélyes élete! Fenevadak és emberek véres küzde me! Vadállatok egymás közötti harca!

A Casinóban.

Ismételten hangsúlyozzuk, hogy felnőttek vagy öregek, még ha részorvultságukat orvosi bizonyítvánnyal igazolják is, valamint nem egészen kis gyermekek, továbbá olyanok, akik a Zöldkereszt tanácsadókat eddig nem látogatták, tejkiosztásra nem számíthatnak.

A továbbiakban az előadó a ma oly sokat szereplő vitaminokról és a hormónokról beszélt. A vitaminokról, amelyek kutatása körül szintén magyar tudós szerzett nagy érdemeket. Abrahám Ambrus egyetemi tanárkollégájáról, Szentgyörgyi Alberttről van szó, aki kutatásaival világhírűvé tette a magyar paprikát, a C vitamin egyik legkiválóbb „előhelyét”. Világosan és mindenki számára érthetően ismertette a vitaminok szerepét az ember életében s azután rámutatott arra, hogy már is milyen nagy szerepe van a gyógyászatban a sokféle vitaminnak. Bár a krumpliban nincs sok — mondotta — de éppen a krumpli körül nagy meglepetések készülnek a mostani kutatások nyomán, s a jelek szerint ez az újabb felfedezés is Szegedről indul el. A hormonokról adott ismertetés már nehezebb volt a sok anatómiai műszó miatt, de így is megértette mindenki ennek a fontos biokémiai anyagnak a nagy jelentőségét az ember életében, hiszen a pajzsmirigy betegségével, a Bazedoff-kórral, sajnos, igen sokan megismerkedtek. Érdekes megállapítás volt Abrahám Ambrusnak a régiók gyógyászatáról. A régiók természetés ösztönrel találták el a szervezet számára éppen a hormónok szempontjából szükséges gyógyanyagokat, habár semmit sem tudtak a hormonokról.

metetni.

Az első, amellyel az előadó foglalkozott, az átöröklés kérdése. Mi az átöröklés? Annak a világos felismerése, hogy mindenünket másoktól kaptuk, magunkba hoztuk. Felmenő ősünk már minden meglévő tulajdonságunkat, hajlamunkat hordozták.

Ismertette ezután vázlatosan az örökléstudomány fejlődését, kezdve a brünni ágostonrendi szerzetéstől, Mendeltől, aki borsón és székfűn végzett kísérleteket és megfigyeléseket s így alapozta meg a modern öröklés-tan fejlődését. Itt szötte bele Abrahám tanár előadásába a magyar tudósok régebbi sorsát, megemlítve Segner, Jedlik Anyos, Károly Irén esetét, akik felfedezéseikkel jóval megelőzték a hivatalosan elismert felfedezőket. Az átöröklés tudomány csak nem régen vett nagy lendületet s ma már számítási pontossággal ki lehet elemezni az utódot az elődökből. Az átöröklés tudományának nagyon sok gyakorlati oldala van, hiszen a jó belgyógyász ma már azért „cseveg” a jelentkező új beteggel, hogy egy cigarettá elszívása közben bépillanthatson szülei, nagyszülei életébe. Nem a kíváncsiság hajtja ebben, hanem a beteg pontos megismerése. Az előtünk álló embert pedig mindig szüleiből, nagyszüleiből ismerhetjük meg legjobban. Ez mutatja, hogy milyen nagy jelentősége van a házasság előtti orvosi vizsgálatnak is.

Komolyan kell venni ezt a vizsgálatot és szívesen alá kell vetnie magát mindenkinek, mert nagyon sok nyomorúságot, bajt lehet megakadályozni a lelkiismeretes óvatossággal. Felelősök vagyunk nemcsak magunkért, hanem az utódoinkért. Az utódoink pedig csodálatosképpen már bennünk élnek.

Abrahám Ambrus előadásának szinte legérdekesebb része a vérrel kapcsolatos kérdések ismertetése volt. Sajnos, hogy az idő rövidsége miatt csak futólagosan érinthetett egyes részeket, azonban így is érdekes számokat tudunk meg a vérséjtek birodalmából: 29 billió vörös vérséjtte van egy 65 éves embernek — a fehér vérséjtek a szervezet rendőrei, mindig ott jelennek meg, ahol baj van és felfalják, elpusztítják a baktériumokat.

Érdekes volt a vérátömlesztés elemi szabályainak ismertetése, a vércsoportok vázlatos bemutatása, a vérátömlesztés kísérleteinek felsorolása. Megtudtuk, hogy négy vércsoport van s nem mindegy, hogy milyen csoportokat kevernek össze, mert a tévedés halálos.

Költői szárnyalású szavakkal zárta le azután előadását, hangoztatva, hogy az élet minden csodálatos titkával Isten adománya s mindig így kell tekintenünk. Az előadást a közönség lelkes tapsal jutalmazta.

(pont.)

1943 Tipusu Márkás **Rádió**ban

vezet

Vacsi és Dobribán

rádió szaküzlete

Kossuth L.-u. 5. Tel.: 27-33

Siemens Philips
Standard Orion
Telefunken

Rommel teljesen ura az el alameini helyzetnek

Képmutató angol válasz Svájc tiltakozására. Sztalingrádnál Timosenko utolsó erőfeszítéseit intézik el a németek

Amszterdam (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat azzal a jegyzékkel kapcsolatban, amelyet a svájci kormány juttatott el a brit kormányhoz brit repülők által Svájc légterét történt megsértések miatt, közli, hogy Svájc már előző esetekben is tiltakozott, mert azt hitték, hogy brit repülőgépek Észak-Olaszország ellen intézett támadásai alkalmával Svájc felett repülnek el. A brit kormány akkor utasította a repülőket, hogy kerüljék el Svájc légterét. A repülők azonban az időjárási viszonyok miatt nem tudták mindig az előírt rendelkezéseket betartani.

Ujabb partraszállást kíséreltek meg az angolok Marsah Matruhnál

Berlinből jelentik: (Interinf.) A nemzetközi tájékoztató iroda jelenti az észak-afrikai arcvonalról: Az angolok szívós és veszteségteljes támadásai további folyamán csupán egyetlen német csapatrész előtt, rövid egy óra alatt, mintegy háromszáz méternyi körzetben 13 páncélos veszített. Eddigi páncélosi veszteségük kerek számban négyszázra emelkedett. Ez a szám csupán a földi csapatok által megsemmisített angol kocsikra vonatkozik. A német és olasz páncélos hadsereg kiváló munkát végzett és ez Rommel főlényes és öt-

tes vezetésén kívül harcban edzett csapatai vitézségének, nem utolsó sorban pedig a nehéz fegyverek célszerű és példászerű bevetésének köszönhető. Rommel a harcokban ismét teljes elemében van. A szerda éjjeli támadásban kölesönösen élénk tüzelés folyt. A támadás hatodik napján hajnali szürkületkor brit rombolók védelme alatt szállítóhajók közeledtek a parthoz Marsa Matruh mellett. Hat teljesen megrakott csónak megsemmisítése után a többi jármű sietve visszafordult.

Ujabb téli offenzívát terveznek a bolsevisták

Berlin. (MTI.) (Interinf.): A nemzetközi tájékoztató iroda jelenti a keleti harctérről: A Terek szakaszon hegyi kötélek október 29-én sikereiket annyira kiszélesítették, hogy délnyugati irányban a hegyi folyók mentén előre-törve legelő álló élőkkel már elérték a magas Kaukázus hóhatárát. A többi harcterekről nincsenek új jelentések. Egyre több jel mutat arra, hogy a szovjet a második arcvonal létesítése fejében, ellenszolgáltatásként készséget mutat azokkal az angol és amerikai követelésekkel szemben, amelyek új téli offenzíva előkészítésére vonatkoznak. A toropeci térségen és Rzevtől keletre támadó hadseregek összevonása van folyamatban. A téli támadási tevékenység arra irányul, hogy az egyik hadsereg harcokai támogatással és gépesített csapatok bevetésével Verikije-Luck ellen törjön előre, aztán délen elkanyarodva Vitebsk mellett elérje a Dünát. A másik támadó csapatnak Rzevtől a vasútvonal mentén Wjazma irányában egyene-

sen délre kellene előtörni, hogy azután nyugat-délnyugat irányban megkísérelje elérni Szmolenszket. Mind Rzevtől keletre, mind Toropectől délre a szovjet légi erők szaporítása volt megfigyelhető. A gyűjtőterületek épp úgy, mint a Torsok-Rzev, Osztaskow közötti vonalak már napok óta a német légi fegyvernem hatásos bombázása alatt állnak. A múlt héten a rossz időjárás kétségtelenül erősen hátráltatta a csapatösszevonást. A bolsevikiek ezenkívül észrevehetően nehézségekkel küzdenek a hajtóanyaggal való ellátás terén is, mint-hogy a kaukázusi olajforrások kiesése már erősen érezteti hatását.

Az Atlanti oceánon német tengeralattjárók különböző területeken ismét nagyobb számban ellenséges hajót süllyeszttek el, összesen 38.000 tonna hajóterrel és sok más hajót erősen megrongáltak. A tengeralattjárók vállalkozásai még folynak.

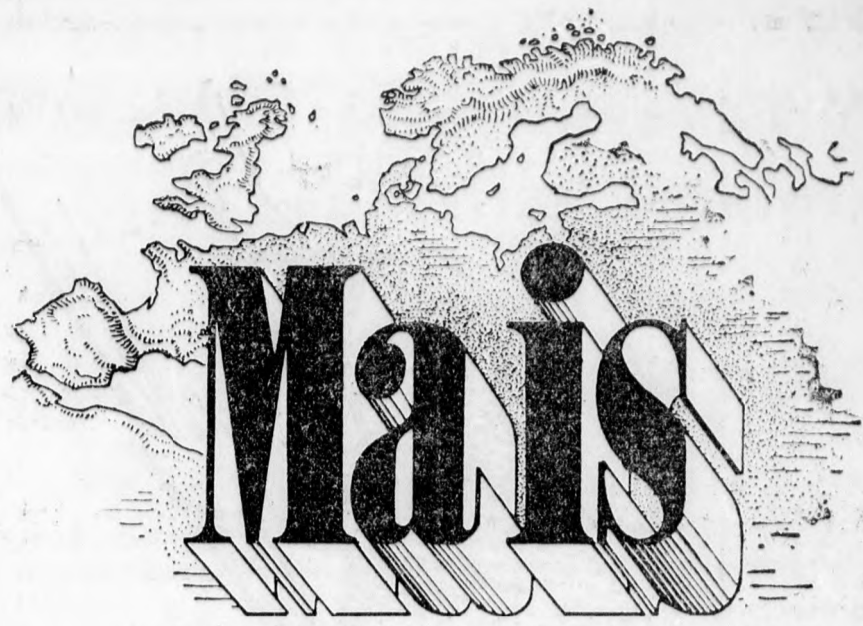
Nalcsik városát rohammal foglalták el

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli:

A Kaukázus nyugati részén német csapatok visszaverték a szovjet ellentámadásokat a legutóbbi napokban elfoglalt hegyiállások ellen. A német csapatokat erősen támogatták a légi alakulatok. Horvát vadászok egy saját veszteség mellett hat szovjet gépet lőttek le. A Terektől nyugatra román hegyivadászok német hegyivadászokkal együtt rohammal elfoglal-

ták az ellenség által erősen védett Nalcsik városát. A várostól északkeletre bekerített szovjet erőket német csapatok felmorzsolták, vagy elfogták. Négy nap alatt több szovjet hadosztályt szétverték. Eddig több mint létezer foglyot ejtettek, 66 löveget, 26 páncéloskocsit és sok hadianyagot zsákmányoltunk, illetve megsemmisítettünk.

Stalingrádnál a német csapatok több ellentámadás elhárítása után rohammal elfoglalták az ipartelep további részeit és több háztömböt.

exportál az ORION-gyár Európa legtöbb országába és biznyságot tesz kijöföldön a magyar ipar fejlettsége mellett. A kivitt rádiókészülékekért fontos nyersanyagokat kap az ország és Svédországtól Portugáliáig, Finnországtól Törökorszáig a rádióhallgatók ezrei tanulják meg az ORION-rádiók révén becsülni a magyar munkát és győződnek meg arról, hogy **a háromfejes ORION védjegy minőséget és haladást jelent ma is**

MINDEN ORION-RÁDÍOKERESKEDŐ KÉSZSÉGGEL BEMUTATJA

Kapható **Fülöp Károly** rádió és elektrotechnikai vállalat, Rákóczi-ut 31. szám

Kapható **VACSI és DOBRIBÁN** Kossuth Lajos-u. 5-7. Telefonszám: 27-33. Rádió és villamossági üzlete

Kapható **Ferenczy Zs. és Emödi J.** villamossági, műszaki cikkek és rádió szaküzlet Nagyvárad, Rákóczi-ut 11. Tel. 19-39.

Kapható **Toth György** villany- és rádiószerelőnél Csillárok, rádiók, égők és szerelési anyagok raktara. Telefon 33-37. Nagyvárad, Rákóczi-ut 14

Kapható **Mózes István** rádió és műszaki üzletben Nagyvárad, Hlatky Endre-u. 15

Kapható: **BODOR LÁSZLÓ** Rádió és műszaki nagykereskedőnél. Szent László-tér 1. Tel.: 22-44.

Kapható **Péter István** rádió és villamossági üzletben Nagy Sándor utca 19. Telefon 30-43

Kapható **„MUSICA”** RÁCZ ERNŐ cégnél Rákóczi-ut 11. szám

Szövetet, bélésárut

régi jó minőségben

Iván

Posztóházó vásároljunk Kossuth-u 1. Sas-palota

-Végre kiegészült! Máról kezdve minden izzólámpánk

TUNGSRAM
Ⓢ KRYPTON

Megalakult a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének helybéli vasutas tagozata

Nagyvárad. Saját tud. Szerdán alakult meg Nagyváradon a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének helybéli vasutas tagozata. Erre az alkalomra előkelő vendégek érkeztek Nagyváradra. A vendégeket az állomáson az állomás vezetőse fogadta.

Az alakuló közgyűlés színhelye a nagyváradai MÁV műhelyfőnökség kulturtermben volt. A Himnusz elhangzása után dr. Imrédy Kálmánét és kíséretét dr. Szecsey Istvánné üdvözölte meleg szavakkal. Az ülést dr. Imrédy Kálmáné nyitotta meg, szeretettel köszöntve a megjelenteket.

Dr. Stolpa Józsefné emelkedett ezután szólásra. Majd az alapszabály és ügyrend ismertetése következett, amelyet Kelemen Ferencné terjesztett elő nagy hozzáértéssel. Elnöknő ezután a tisztikar megválasztására tért át. Felkérte Keresztury Zsófia jegyzőt, hogy a jelölő bizottság által összeállított tisztikar névsorát olvassa fel. Utána a gyűlés egyhangúlag megválasztotta Erdélyi Zoltánné a MANSz nagyvá-

radi vasutas tagozatának elnöknőjévé. Alelnöknők lettek: Karsay Ferencné, Balogh Józsefné, Saly Józsefné, Mártha Gáborné, Laky Kálmáné, Keresztury Lajosné és Hóbe Jenőné. Titkár: Kelemen Ferencné. Jegyző: Márthy Borbála és Keresztury Zsóka. Pénztárosnők: Tóth Lajosné és Terestyéni Adolfné. Ellenőrök: Gyenge Imréné, Necsé Sándorné és Hevesi Gusztávné. Egyhangú lelkesedéssel fogadta el a bizottság Nagyvárad-velence, Nagyvárad állomás, Oszálymérnökség, Fűtőház, Szertár, Forgalmi főnökség és Műhely személyzetéből kijelölt mintegy 34 tagú választmányi tagok megválasztását is.

A választások után Erdélyi Zoltánné ujjonnan megválasztott helyi csoportbeli elnöknő emelkedett szólásra. A költségelőirányzat ismertetése, indítványok és zárzó elhangzása után a „Nem, nem soha” kezdetű hazafias dalt adta elő a nagyváradai MÁV „Turul” ének- és Dalegylet énekkara, melyet Kovács Győző tanár vezényelt igen nagy tétzés mellett.

Kitűnően sikerült a Dahlke-trió hangversenye

Zsúfolt ház hallgatta végig a kiváló berlini együttes művészi játékát

Nagyvárad. Saját tud. Örvendetes kultúrjelensége városunknak, hogy az emberek lassan hozzászoknak a komoly, művészi zenéhez és szívesen jelennek meg olyan rendezéseken is, amelyekre azelőtt valóságos fogdosni kellett a közönséget. Csak néhány nappal ezelőtt zajlott le Halmos László hangversenye s ezen is tanulni lehetünk annak a nagy lelkesedésnek, amely minden személyi vonatkozástól eltérve, végeredményben mégis a művészetnek, a komoly zenének szült.

A Dahlke-Trió, a német kamarazene egyik legkiválóbb interpretálója, amellyel gyakran találkozunk hangversenyek műsorain és a rádióban, magyarországi körútja során most látogatott el hozzánk, hogy bennünket is gyönyörködtessen kivételes művészetében. A hangverseny tegnap este zajlott le a Református Kulturpalota dísztermében. A hangversenyre nagyon szép közönség gyűlt össze. A megjelentek között ott láttuk dr. Cziffra Kálmán főispánt, Lurtz Eduard bírói konzult. dr. Soós Istvánt, vitéz Báthori Szűcs Sándor ny. tábornokot, dr. Szalay Elemért, a városi zeneiskola igazgatóját és tanári karát, a helybéli középiskolák igazgatóit és tanárai közül többeket.

A trió összetétele: Julius Dahlke (zongora), Walter Schulz (cselló) és Alfred Richter (klarinét) a legerősebbek. Mindhárom hivatott művészi hangszereknek s pompásan tudják érzékelteni a német kamarazene sajátos, szinte nemzetinek mondható színeit.

Műsorukat a legkiválóbb szerzők műveiből válogatták össze. Az egyes számokat a trió vezetője, Dahlke professzor vezette be nagyon szellemes és találó megjegyzéseivel. A műsor első száma Mozart Kegeletadt Triója volt. Igazi Mozart-muzika s a trió kitűnően oldotta meg feladatát, mert a mű minden szépségét ki tudja említeni, közel tudta vinni a szívekhez. Schumann csellóra és zongorára írt allegroja és adagioja Dahlke professzor konferálása szerint hű kifejezője a szerző romantikus lelkének. Gonzague de Reynold (L'Europe tragique) megállapítása jut eszünkbe a német romantikáról. Valóban a romantikát, a mélyeséges nyugtalanságot és vágyat a nyugalom után, fejezi ki ez a darab Walter Schulz meleg, színes csellóján és Dahlke mester bravuros kíséretében.

Karl M. von Weber nagy koncertjéből játszotta el ezután a klarinét- és zongorakettőt Richter és Dahlke professzor. Valóságos bámulatba ejtett bennünket a klarinét meleg, finom hangja s mesterének bravuros, áhítatos játéka. Önkéntelenül és őszintén tört fel a lelkes taps a hallgatóság köréből. Nem kisebb sikere volt Dahlke mesternek szóló zongoraszámaival. Schubert két szép Impromptu-ját és a Cis-moll Moment Musical-t játszotta annyi átérzéssel és bravurral, hogy a végén ráadás kellett

adnia. Nagy sikere volt L. von Beethoven cselló és klarinét kettősének is. Az utolsó szám, szintén L. von Beethoven egyik nagyobb műve, a B-dúr trió volt. A 27 éves Beethoven színes, eleven mu-

zikája élt, vibrált a berlini három művész ihletett tolmácsolásában.

A hangverseny valóban művészi élvezetet hozott. Minden várakozást felülmutt és még azokat is megnyerte a szép kamarazene, akik talán eddig idegenkedtek tőle. Nekünk, magyaroknak kisebb furcsán hangzik a Bidermaier és a rokokó stílus-zenéje, de a benne rejlő művészet, a benne élő örök zenéi értékek minden idők minden emberének megnyitják a szívét. Ezért szívesen hozzánk a Dahlke-Trió interpretálásában hazai hangokon. A közönség mindvégig szinte áhítatos figyelemmel hallgatta a műorszámokat. Ezt dicséretére és jövőbeni bátorítására kell kifejezetten is megemlítenünk.

Mindnyájan pedig köszönettel tartozunk a Német Akadémia lektorátusának, a Lektorátus vezetőjének, Kindler tanárnak, hogy alkalmat adott ilyen kiváló művészi élményre. (—)

Tizenkilencedik évfordulóját ünnepelte a török köztársaság. Ankarából jelentik: (MTI) A Német Távíratíroda jelentik: A török köztársaság megalapításának tizenkilencedik évfordulója alkalmából Inonü elnök megjelent az Ankarában rendezett nagy díszszemlén és beszédet intézett a néphez és a hadsereghez. Beszédében hangsúlyozta, hogy a török nemzet életeréje biztosított arra, hogy leggyőzi a legnagyobb nehézségeket is. A kormány legfőbb gondoskodása a nemzet sérthetlenségének megővésére irányul.

Tiszta gyapjú szövetek, kabátanyagok, bélesárak, diszmagyar-ruhászövet legelőnyösebb beszerzési forrása

Hoffmann András szövetkereskedő
Rákóczi ut 2. Telefon 13-19

Zsákba gyűjtötte és eladta a mennyezetrepedéseken át lefolyt sörárpát

Elnapolták a tárgyalást, mert nem jelentek meg a vádlottak

Nagyvárad. Saját tud. Bencsik Imre 21 éves raktári munkás, aki mint napszámos dolgozott a Hangya Szövetkezet nagyváradai központi raktárában, 1941 nyarán feltörte az ott elhelyezett egyik lezárt ládát, mely 23 kilogramm cernát tartalmazott. A cernát kosárba rakta s elvitte Kimpán Jánosné varrónő lakására, aki a cernát — mit sem sejtve — 22 pengőért megvásárolta. A cernából Bencsik két orsóval haza is vitt és azt vadházastársával, Czeglédi Juliánnal együtt felhasználta.

Ennyivel azonban nem elégedett meg Bencsik Imre. Ugyancsak a Hangya Szövetkezetnek az előbb említett raktára felett elhelyezett, másik raktárból ellopott mintegy 18 zsák malátaárpát, mely a Dreher-Haggenmacher Sörgyár tulajdonát képezte. Ezt a lopást elősegítette az a körülmény, hogy a Hangya raktára fölött lévő raktárhelyiségbe ömlészett árpa nagy sulya alatt a mennyezet a tűzfalnál több helyen megrépedt. Bencsik az így keletkezett repedésekben elhelyezett léceket eltávolította, minek következtében a 18 zsáknyi árpa lefolyt. Ennek megtörténte után a léceket visszaszegezte, az árpát pedig a raktárba jövő szekerekkel elküldte Patkás János terménykereskedőnek, aki azt kilogrammonként 24 filléres áron meg is vette.

Az ügyben már volt tárgyalás, melynek során Bencsik szép sorjában

elmondta, hogyan vitte el a cernát a ládából, mely — szerinte — lezuhant és egyik oldala eltört. Elmesélte a malátaárpalopás történetét is, csupán azt tagadta, hogy a léceket erőszakkal távolította volna el. Kimpán Jánosné és Padkás János is beismerte a cerna, illetve árpa megvételét, de mindkettőn hangoztatták, nem tudták, hogy az lopásból származik. Czeglédi Juliánna sem tagadta, hogy vadházastársa vitt haza cernát, amit ő el is használt, de azt nem sejtette, hogy lopott holmi. Vele szemben az ügyész el is ejtette a vádat.

A tegnapi kitűzött, újabb tárgyaláson csak Kimpán Jánosné, valamint a Dreher sörgyár képviselőjében dr. Patkó Elemér helyett Székely Géza ügyvédjelölt jelent meg. Schuller ügyész indítványára a bíróság a tárgyalást elnapolta, hogy új tárgyalási napot hivatalból tűz majd ki. Elrendelte Bencsik Imre és Czeglédi Ju-

Báró Bánffy Dániel miniszter nyilatkozott az ország tűzifaellátásáról

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter nyilatkozott a tűzifaellátás kérdésében. Többek között ezeket mondotta:

Kétségtelenül mutatkoznak bizonyos nehézségek a tűzifaellátás terén.

Szőlők pótlására:
amerikai gyökeresszőlők.

Szőlők felujítására:
gyökeres fásajtványok.

Ojtványkészítés céljaira:
amerikai és európai simavesszők

legrécibb és legmegbízhatóbb beszerzési helye:

Teleki Szőlőtelepek

Villány.
52. üzemi év.

Képes Szőlészeti Értesítőnket kívánatra díjmentesen küldjük."

liánna elővezetését s a katonai szolgálatot teljesítő Padkás János csapatfőnökének kipuhatólását megidézése céljából. A szakértőként megidézett, de közben Budapestre költözött Csiba Lajos helyett pedig új szakértő kijelölését rendelte el annak tisztázására, hogy sörárpáról, vagy közönséges árpáról van-e szó. Miután Padkás János úgy vallott, hogy azt közönséges árpaként adta tovább vevőinek.

zésre bocsátása. 4. A tűzifa szállításánál a fuvarosok túl magas bérkövetelése. A nehézségek okai magyarázatokat abban lelnek, hogy az ország háboruban van, de azok nem olyanok, amelyek okot adhatnának arra, hogy kiküszöbölésük, vagy legalább is csökkentésük egyáltalán nem volna lehetséges. Ellenkezően minden feltétel megvan, illetve meg lesz arra, hogy a lakosságot ezen a téren ne érhessek meglepetések. Különös figyelmet szentel a kormány arra is, hogy a meglévő vasuti kocsikat arányosan osszák szét a szállítás gyors irányításával, ahol az ellátás legjobban megkívánja. Nem mulaszthatom el annak kiemelését, — mondotta — hogy bár az ország tűzifaszükséglete ki van termelve, még is mindenki a legnagyobb takarékossgal használja fel készletét és ne nehezítse a szétosztást intéző szervek munkáját felesleges kézhalmozással.

MEGHIVÓ

Kedden, november 3-án lesz az ujonnan átépített és pazarul berendezett

HUNGÁRIA-KÁVÉHÁZ

Étterem, espresso grill és söröző

ünnepélyes megnyitása, amelyre tisztelettel meghívom Nagyvárad város és Biharvármegye uri közönségét.

Hazafias köszöntéssel:

Petrásovits Árpád

tulajdonos.

Páger Antal nagyváradi emlékeiről beszél

A nagy magyar színész életben is olyan, mint a filmen és a színpadon: közvetlen, őszinte, emberi...

Kolozsvár. Saját tud. A banketten és az utána lezajlott kedélyes összejövetelen, amit a kolozsvári újságírók és szervezetei rendeztek a szereplők és a vendégek számára, gyakran szóltam Páger Antal mellé. Némi szándékossággal. Öröm volt közelről figyelni ezt a rendkívüli színészt, akinek annyi nagy alakítását ismerem. Ugyanolyan az életben, mint a színpadon vagy a filmen. Közvetlen, őszinte, emberi. Szerettem volna rábírni, hogy szakítson egyszer egy-két estét Nagyvárad számára is, de ő elhárította:

— Nincs időm. Pedig Nagyváradot igazán nagyon szeretem. Kilencszázhuszonötben ott színészkedtem s szép tíz hónapot töltöttem ott. Nagy élet volt akkor ebben az eleven, kedves városban, sokat tanultunk az Újságíró Klubban, aminek bámulatosan színes forgalma volt akkoriban. De azért ha visszagondolok a fájdalom érzésére emlékezem. Nem tudtam elviselni a román megszállást Nagyváradon.

Rövid elgondolkodás után hozzátette:

— A nyáron átutazóban eltöltöttem egy félórát nálatok... De nem szerettem felvidítő benyomásokat. Kicsérélődtek az emberek, alig találtam valekit a régi ismerősök közül. S szomorúan láttam, mennyire elhanyagolt ez a város. Aki benne él, észre se veszi, de a külső szemlélőre mélyen lehangozó. Valamit tenni kellene érte.

Reggel fél héttől késő estig talpon

Aztán, kérdészemre, elmondta, hogyan él.

— Reggel fél hétkor kelek, s rögtön kimegyek a gyárba. Egész nap ott dolgozom. Este hatkor lóhálóban vissza a színházba. Ez napról-napra így megy, megszakítás nélkül.

Ő a legelfoglaltabb magyar színész.

— Megnyugtató lehet ma egy színész számára, vettemet egyszer közbe, hogy alakításait megrögzíti a film

s ezáltal nem esnek azok a mulandóság áldozatái, megmaradnak az utókor számára, éppúgy mint más művészek alkotásai.

— Sajnos ez nincs éppen így — feleli. A színész munkája jobban alá van vetve a divat változásainak, a kor ízlésének, mint más művésze-

Igy dolgoznak az amerikaiak...

Egész este egy helyben ült Páger Antal s főként a filmről beszélgetett a köréje csoportosulókkal. Az amerikai filmgyártás anyagi korlátokat nem ismerő hallatlan eszközeiről beszélt többek között. Pénz, idő, távolság nem számít ott. Világviszonylatban gondolkoznak és cselekszenek. Például: Van egy ötlet, amit meg kell valósítani. Akkor kisütk, ki az az író a föld kerekén, aki ezt a legjobban meg tudja írni. Mindegy, hogy hol él. Stockholmban vagy Budapesten, Madridban vagy Rómában.

Tóni és a tánc, meg a „híres ember” felesége

Mikor már emelkedett kezdett lenni a hangulat s a társaság nőtára gyújtott és táncra kerekedett, valaki megkérdezte a mindvégig komolyan társalgó Páger Antalt:

— Mi az Tóni, te nem énekelisz és nem táncolsz?

— Azt csináljam most is. — felelte. — amit a mesterségemben csinállok?

Nyilván a Harmincadik nagy mulató jelenetére célzott.

A felesége, Komár Juliska azonban annál rigabban kivette részét a mulatságból. Tizenkét évvel ezelőtt a kolozsvári színház tagja volt, de kétgyermekes anya léte ma is olyan fiatal kis énekes naiva, mint mikor tizennyolc éves szöke fejjel csicsert a Szinkör színpadán. Szívesen táncolt és énekelt, régi kolozsvári emlékeket elevenítgetett és egyáltalában nem titkolta, hogy hány év múlt el azóta. Megkérdeztem: milyen az

Erdélyi József Nagyvárad, Hlatky Endre-utca 10

Telefon: 12-81

Szolid arak!

Zománcedény, alumínium edény, hűsörök, zsemlye- és mákdarálok, mérlegek, zománczott tűzhely, alpakka evőeszközök **állandó raktára!**

tek. Lehet, hogy amit most csinálunk, az húsz év múlva neveltségessé válik, mint ahogy ma nem mindig kibírható az, amit a színészek a legjobbak is, húsz évvel ezelőtt csináltak. Hogy mást ne mondjak: néhány évtizeddel ezelőtt szavaltak a színpadon, most természetesen beszélünk. Harminc év múlva nem tudom, mi lesz.

Visszaitélték a volt tulajdonosoknak egykori ingatlanuk felét

Nagyvárad. Saját tud. Érdekes ingatlanpert tárgyalt péntek délelőtt a nagyváradi törvényszék dr. Pávó Pál polgári egyes bírójával.

Szilágyi Arthur és neje, Gyémánt Ilona keresetet adtak be Schubert-utcai egykori ingatlanuk visszaeszerzésére, melyben jelenleg a német lektorátus székel. Keresetükben előadják, hogy a román megszállás után repatriáltak s amikor most a felszabadulás után visszatértek, meglepetéssel hallották, hogy a házukat 1921-ben megvette dr. Popoviciu Miklós rendőrprefektus 90 ezer leierért, ami jóval alacsonyabb az ingatlan valódi értékénél. Az adásvételtől készült szerződés a kereset szerint hamis, mert ők a házat nem tették eladhatóvá, szerződést nem írtak alá s az eladási árként megjelölt 90 ezer leit nem vették föl.

A bizonyítási eljárás során kiderült, hogy a szóbanforgó ingatlan Szilágyi Arthur testvére, Schwartz Gyula adta el s ő vette fel az eladási árat is. De kiderült az is, hogy a felpereseknek már korábban tudomásukra jutott az ingatlan eladása, tehát arról nem Váradra történt visszatérésük után és nem meglepetésszerűen értesültek.

A bíróság — szakértő meghallgatása után — olyan értelmű ítéletet hozott, hogy a jelenlegi tulajdonos az ingatlan felét kárenyhítésként köteles visszatéríteni a volt tulajdonosoknak.

OLASZORSZÁG TABORNAGYA A PIEMONTEI HERCEG. Rómából jelentik (MTI): A piemonti herceget az olasz király és császár Olaszország tábornagyává nevezte ki.

Nagyváradi Hitelintézet Részvénytársaság-ra

változtatta cégét a Népszövetségi Hitelintézet

Nagyvárad és Biharmegye egyik legismertebb pénzügyi intézete a Népszövetségi Hitelintézet közkivánatra a régi cégéből a „Népszövetség” szót kihagyta, új cégét a „Nagyváradi Hitelintézet Részvénytársaság”-ra változtatta és a cégbizottságnál már be is jegyeztette.

Az intézet keresztény magyar jellegét a megszállás nehéz idejében is megtartva nagy népszerűsége tett szert. A felszabadulás óta pedig őrvedetes fejlődés mellett még fokozottabb mértékben elégti ki üzletfeleit.

A rendes kölcsön kihelyezése mellett újabban, mint a Pénzügyi Központnak tagja, kereskedőknek, iparosoknak, háztulajdonosoknak és mezőgazdákknak a felsegítésére hosszú lejáratú kölcsönök tud folytatni. 10 félévre 5 1/2%-ra betáblázás vagy váltófedezet mellett.

Az intézet új cége alatt továbbra is az ismert szoliditásával és előzékenységgel minden pénzügyi dologban

készséggel áll rendelkezésére a hozzáférhetőknak. Eszközöl átutalásokat, kölcsönös óvadékképes állampapírokat, kötvények szelvényeit beváltja. Elfogad gyümölcsötzetésre takarékbetéteket, melyekre a legmagasabb kamatot tudja téríteni.

Az intézet igazgatóságának minden igyekezete arra irányul, hogy az intézet régi jó hírnevét a Nagyváradi Hitelintézet Részvénytársaság cége alatt is fenntartsa, növelje és a bizalmat továbbra is kiérdemelje.

Miseruhák, pluvialék, kelyhek, cingulusok, gallérok reverendák stb.

legocsbó beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templomberendező és zászlókészítő vállalata
Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
78 éves cég.

gumitalpu és fatalpu **cipők**

formában és minőségűeg elsöranquak és ezekért

három havi teljes szavatosságot vállalunk.

Tehát mindenki

bizalommal vegyen „CARMEN”

üzlet:

Rákóczi-ut 1. Bazárépület.

cipőt

Bőséges választék.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Halottak napja

Az idén nem lesz kivilágítás és öt órákor mindenkinek el kell hagynia a temetőt. Az idők komolysága, a háborus viszonyok miatt van ez így. Panaszra azonban nem lehet ok. A halottak úgy sem ezt kívánják tőlünk. A lobogó gyertyafény, a sok virág, a temető hosszas látogatása csak alkalom, hogy az elhunytak eszünkbe jussanak. Halottak napját igazán csak bensőnkben ünnepelhetünk. A halhatatlan lélek örök sorsával kell ilyenkor foglalkoznunk. Isten ítélőszéke elé áll minden földi életből elvándorolt ember lelke. Hitünk szent tanítása, hogy mi, akik még az élet vándorútjait járjuk, segíthetünk a hajhajutott lelkeken. Ha igazán együttérünk velük, akkor segítünk: imádsággal, szentmisével, alázatával, önmegtagadással. S magunkra is gondolunk. Mert ma még életben vagyunk, de lehet, hogy már holnap odaköltözünk a halottak közé. Erre figyelmeztet a halottak napja.

Köszön szavatossági biztositást! A háztulajdonos felelős azért, ha hőmérő-térrel mulasztása folytán kellőképpen ki nem világított lépcsőházban valaki balesetet szenved, vagy a gyáros, vagy vállalkozó azért, ha gyárában, műhelyében, valamely övrendszabály elmulasztása folytán munkása vagy idegen harmadik személy sérül meg, vagy pedig a vállalat üzeméből kifolyóan bárkit személyi vagy dologi kár ér. Az 1837-ben alapított legrégebb magyar biztosító, az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** helybéli: Szent László-tér 2. szám alatti főigénysége készséggel nyújt felvilágosítást.

A KERESZTENY KERESKEDELEM HITELELLATÁSA céljaira megállapított 30 millió pengős hitelkeretben kölcsönigénylések a **Pesti Magyar Kereskedelmi Bank** nagyváradi fiókjánál benyújthatók. **Egyéb kölcsönöket** ingatlan-felvezetellel kamattétel mellett folyósít az intézet, mely az érdeklődőknek készséggel nyújt felvilágosítást.

Varrógép javítása, alkatrészek Jakab műszerésznél. Kossuth-utca 5.

FŐNTOS TUDNIVALÓK. November hó 2-án új hatósági árjegyzéket kell minden kereskedőnek az üzletében kifüggeszteni. Aki az árjegyzéket nem függeszti ki, az meg lesz büntetve. A Baross Szövetség szombat reggel 8 órától este 7 óráig, és vasárnap délelőtt 10 órától 1 óráig egyfolytában szolgáltat tart. hogy minden kereskedő hozzá tudjon jutni a hatósági árjegyzékhez. A régi árjegyzék visszaadása kötelező. Nagy János ügyvezető elnök.

BUDAPESTRE UTAZOTT A FŐISPÁN ÉS A POLGÁRMESTER Nagyvárad. Saját tud. Soós István polgármester pénteken Budapestre utazott, hogy különböző minisztériumokban tárgyaljon a várost érdeklő ügyekben. Hlatky Endre főispán már csütörtök délután elutazott a fővárosba. A vallás- és közoktatásügyi miniszter 2-án délelőtt 12 órákor fogadja Nagyvárad város vezetőit és országgyűlési képviselőit a Nagyváradon létesítendő főiskola ügyében. A polgármester ezenkívül különösen közellátási kérdésekben folytat tárgyalásokat Budapesten.

Titkos kommunista szervezetet fedeztek fel Sevillában. Madridból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Sevillában titkos kommunista szervezetet fedeztek fel, melynek eddig tízenhét tagját tartóztatták le. A szervezetnél nagymennyiségű angol propagandanyagot találtak.

Üvészi fényképeket készítenek
 Fotó cikkeket készítenek
 Amatőr-felvétel készítenek
Major György-nél
 Rákóczi-ut 13.
 készítenek vásároljon dolgoztassa ki

* **HÖLGYEKET** érdekli. Délvidéki harisnya ismét kapható Horváth Károlyné. Hlatky-utca 8.

Kötélállati halálra ítélték egy tolvaj fékezőt. Egerből jelentik: (MTI) A törvényszék rögtönítélő tanácsa Toth Lajos 20 éves hatvani vonatfékezőt, aki az elsötétítés ideje alatt, valamint az egyik vasúti kocsiból három csomagot ellopt, kötélállati halálra ítélt. A vádlott kegyelmet kért, mire a bíróság kegyelmi ajánlással alakult át.
 Zippzár szakszerű javítása Jakab műszerésznél. Kossuth-utca 5.

A **LUTHER KAR** október 31-én a gróf Csáky-u. 26. sz. alatti diásteremben tartandó reformációs emlékünnepelemek műsora: 1. „Amit szívünk esde kér”, énekl. a Luther Kar, vezényel dr. Philipp Eruóné karnagy. 2. Materny Imre év. főesperes előadása. 3. Cherubini: „Mi atyánk”, énekl. Harsányi Anna Mocsónyi Gabriella harmóniumkísérettel. 4. Reviczky: „Imakönyvem”. Berzenyi: „Fohászokdás”, szavalja Haury Géza. 5. Kühne: „Fantasie”, harmoniumon előadja Mocsónyi Gabriella zenetanárnő.

Modern festett **BUTOR** olcsón kapható Szabadság-utca 12. és Szacsav-utca 48. **Halók, kombinált szobák előszobák, konyhák.**

IDEIGLENES KISEGÍTŐ MUNKAERŐKET ALKALMAZ AZ ADÓHIVATAL. Nagyvárad város adóhivatala 9500—1942. adóhiv. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A városi adóhivatal körülbelül 8 heti időtartamra ideiglenes kiegészítő munkaerőket alkalmazna. Legalább négy középiskolai végzettséggel bíró férfiak és nők jelentkezzenek a városi adóhivatal főnökénél (városháza, földszint 27. sz. szoba), ahol a további felvilágosításokat megkapják. Nagyvárad, 1942. október 30.

KORONA Filmszínházban
 A nagy érdeklődésre való tekintettel meghosszabbítva
Páger ragyogó alakítása
A HARMINCADIK

VIRAGÜZLETEK ZARÓRAJA. Nagyvárad város polgármestere a következő hirdetményt adta ki: Értesítem a város közönségét, hogy 1942. november 1-re eső mindszenti vasárnapra a virágüzletek záróját a 134.800—1942. K. K. sz. rendeletben biztosított jogom alapján d. u. 4 órában állapítottam meg. Nagyvárad, 1942. október 30. Dr. Soós István, polgármester.

UJBÓL MEGÁLLAPÍTOTTÁK A TYUKTOJÁS LEGMAGASABB ÁRÁT. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A közellátásügyi miniszter újra megállapította a friss, a hűtőházi és a mezei tyuktojás legmagasabb eladási árát.

Megállapították az USA-ban a fizetések felső határát. Bernből jelentik: (B. T.) Washingtoni értesülés szerint az Egyesült Államokban ellenőrzés alá vették az összes fizetéseket. A legmagasabb fizetés légteljebb 25.000 dollár lehet évenként.

MENNYI LISZTET ÉS RIZST LEHET KISZOLGÁLTATNI A LISZTJEGYEKRE? Nagyvárad város polgármestere a következő hirdetményt adta ki: Tudomására hozom a város közönségének, hogy a kereskedők a finomlisztjegyek folyó évi november hó 1-től esedékes szelvényeire 20 deka lisztet és 10 deka rizset szolgáltathatnak ki. A kenyérgabonajeggyel ellátottak személyenként és havonként november hónapban egy kgr. 60 dkg. finomliszt beszolgáltatása ellenében 80 dkg. rizst vásárolhatnak. A finomliszt beszolgáltatható Fekete László fűszerkereskedő Szent János-utcai üzletében és Mezei János fűszerkereskedő Szent László-téri üzletében. A beszolgáltatót finomliszt mennyiségéről nevezett kereskedők elismervényét adnak, melynek ellenében a Közelelmezési Hivatalban (Szaniszló-utca 15. sz. a.) utalványt állítanak ki a megfelelő mennyiségű rizs vásárlására. Nagyvárad, 1942. október hó 29-én. Dr. Soós István polgármester.

* **MELEG női nedragok, fehéreneműk** még jó minőségben, olcsón vásárolhatók Horváth Károlynál, Hlatky-utca 8.

Uj árjegyzéket kapnak a kereskedők. Nagyvárad thj. város I. foku közigazgatási hatósága 47—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Felhívom Nagyvárad thj. város fűszer, csemege és vegyes kereskedőit, hogy régi ártáblázatukat 1942. november 2-re cseréeljék át. Az új árjegyzékek az I. foku közigazgatási hatóságnál gróf Teleki Pál-u. 3. sz. a. szombaton déli 12 óráig, a Baross Szövetségben délelőtt 8-ig délután 4—9-ig, a Kereskedelmi Csarnokban délelőtt 9-től 1-ig és 4—9-ig vehetők át a régi ellenében. A háziparosok árjegyzéküket az uszipari szakosztálynál vehetik át. Az árjegyzéket jól látható helyen 1942. november 2-án reggel 7 órákor kell kifüggeszteni. A kifüggesztést ellenőrizni fogom és a rendelkezés áthágóival szemben a törvény szigorával fogok eljárni. Nagyvárad, 1942. október 30. Dr. Varga László é. k. mint I. foku közigazgatási hatóság.

Tilos a kivilágítás a temetőben
 Polgármesteri rendeletre tilos a sírok kivilágítása a temetőben. A közönségnek súlyos büntetés terhe alatt délután 5 órákor el kell hagynia a temetőt.

Legújabb típusu **rádiók**
 Kerékpárok, varrógépek részleteire is.
 Kühne-erab: **PALEFFY JENO**
 Mussolini-tér 16. - TELEFON 15-24

Márkás, divatos **kalap, nyakkendő, női és férfi fehérenemű**
 legolcsóbb beszerzési forrása
RISKÓ Rákóczi-út 6.

Őszi férfi

kalap

ajándékok
nyulször és gyapju

Szántaynál

Bazárépület — Színházoldal
Kalapjavítás gyári ág

Alakuló gyűlést tart a Kisdednevelők Országos Egyesületének biharmegyei és nagyváradai övököre

A „Kisdednevelők Országos Egyesületének” biharmegyei és nagyváradai Övököre 1942. nov. 3-án, kedden d. e. 11.30-kor a vármegyeház nagytermében tartja alakuló közgyűlést, melynek tárgysorozatán a következők szerepelnek:

1. Híszkegy.
2. Vendég üdvözlése: Dr. Heinrich Béla m. kir. tisztifőorvos
3. Szervező jelentése, felkéri a korelnököt az alakulógyűlés és választás levezetésére.
4. Elnök a gyűlést megnyitja.
5. Megalakulás kimondása.
6. Elnök javasolja a dísz és tiszteletbeli elnökök választását.
7. Tisztikar megválasztása.
8. Választmány választás.
9. A megválasztott elnök szól a megválasztottak nevében.
10. Központi kiküldött beszél.
11. Övönő megköszöni a K. O. E. képviselő és kartársak megjelenését.
12. Elnök a gyűlést bezárja. Hymnusz.

SPORT

Gazdag labdarugó műsor vasárnap az Erzsébetligeti pályán

A labdarugó szurkolók vasárnap sem lustálkodhatnak. Lesz bőséges látóval az Erzsébetligeti pályán. Három bajnoki mérkőzés lejátszására kerül sor egymásután, mely a következő párosítással és időben zajlik le: Gyulai AC II—NAC II másodosztályú kerületi bajnokság II órákor.

Csabai AC II—MAV II másodosztályú kerületi bajnokság háromnegyed 1 órákor.

Tótkomlói Levente—MAV elsőosztályú bajnokság fél 3 órákor.

A szép őszi idő bizonyára sok szurkolót kicsal a hármás mérkőzésre, mert hiszen vasárnap egyéb sportlátványosság nem lesz és a jó szurkolónak is edzenie kell magát a nehezebb napokhoz...

KISOK KERÜLETI MÉRKŐZÉS MA!

Szombaton délután 2 órától két KISOK kerületi labdarugómérkőzés lesz a Rhédey-kerti pályán. A helyi Gépipari iskola és a szalontai diákok, valamint a kitűnő Baross Gábor kereskedelmi iskola és a berettyóújfalusi állami mezőgazdasági iskolai labdarugói fognak egymással találkozni. Belépődíj csak 20 fillér.

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

Csak egy nap van még az iparjogositványok felülvizsgálati beadására

Október 31-én jár le az úgynevezett iparrevíziós kéresek benyújtásának határideje. Ma nagy tömegek álltak a kereskedelmi és iparkamara erre berendezett külön irodája előtt, de úgy látszik még mindig sokan vannak, akik az iparrevíziós nyomtatvány benyújtását elmulasztották, nyilván azért, mert félreértések forognak fenn.

Tudvalevőleg azok az iparjogositványok, amelyeket 1940. év december 22 után adtak ki az iparhatóságok, a 4870-es rendelet értelmében nem esnek revízió alá. Felülvizsgálás alá esnek azonban azok a jogositványok,

amelyeket csak kicseréltek, mert ezek a kicserélt iparjogositványok legnagyobb részben nem újak. Tehát azok, akik a fenti időpont előtt iparüzök voltak, ha ki is cserélték román iparjogositványukat magyarra, kötelezve vannak a felülvizsgálati kérvény benyújtására. Más eset azonban, ha az iparüző valamely új eljárás alapján kapta kézhez az új magyar iparjogositványt a régi román helyett, mert ez tulajdonképpen már nem kicserélés, hanem új engedély elnyerése. Ez utóbbiak ennek megfelelően nem esnek az iparrevíziós nyomtatvány benyújtásának kötelezettsége alá.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétel, eladása, szakzerű alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi ter 6.

RÁDIÓ

SZOMBAT, OKTÓBER 31. Budapest I.

- 8.00 Fohász, Szózat, Reggeli zene.
9.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Igét hirdet Szabó Imre budapesti esperes.
10.00 Evangélikus istentisztelet Bécsi-kapu-téri templomból. Igét hirdet D. Kapri Béla püspök.
11.00 Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Igét hirdet József Miklós püspök.
12.10 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
15.20 A Polymerek fűvőszekera.
17.05 A magyar reformátorok öröksége. Dr. Muraközy Gyula előadása.
17.25 Október, a betyár hónap. Volly István előadása. Felolvasás.
18.00 Hangképek innen-onnan
18.30 Tánczene.
19.05 Pethes Sándor csevegése.
19.20 Sose lehet tudni. Hangjáték egy felvonásban.
19.50 Ki mit szeret. Hanglemek. — Turchányi István összekötőszövegét elmondja Naszody Sándor.
22.15 A Rádiózenekar műsorából.
23.20 Gigli és de Luca énekel.

Budapest II.

- 17.05 Magyar nóták.
17.20 Bábjáték. Közvetítés a Damjanich utcai állami tanítóképző intézetből. Előad Lakatos Emilia székesfevárosi övönő. Vezető Budinszky Sándor.
17.45 Melles Béla-zenekar.
18.30 A reformáció emlékünnepe. — Dr. Ravasz László püspök előadása. Majd Tompa Mihály, Reményi Sándor és Aprily Lajos költeményeiből előad Ujlaky

- 13.10 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
14.00 Művészelemek.
15.00 A földművelésügyi miniszterium rádióelőadásorozata.
15.45 J. S. Bach: d-moll toccata és fuga, orgona.
15.55 Magyarország—Svájc válogatott labdarugómérkőzés II. félidejének közvetítése az Üllői-úti sporttelepről. Beszél Pluhár István.
17.10 Dtrói Csiby József zongorázik.
17.40 Nyirő József elbeszélése.
18.00 Melles Béla-zenekar.
18.50 Hírek.
19.05 Tito Schipa aria- és dalestje. (Október 23-ki hangverseny közvetítése a pesti Vigadó nagyterméből.) Hangfelvétel.
20.25 Rádiózenekar.
22.20 Zenekari művek.

Budapest II.

- 11.15 Szórakoztató zene.
15.00 Magyarország—Svájc labdarugómérkőzés I. félidejének közvetítése az Üllői-úti sporttelepről. Vezető Legényei József dr.
18.00 Ezredév hősi halottai. Julier Ferenc előadása.
18.30 Az Operaház előadásának közvetítése. Verdi: Requiem.
20.20 Halál és megdicsőülés. Elmélkedés. A lélek útja Istenig. Összeállította Böhm László és Saly Géza Közben hanglemek.
9.30 Hírek.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a szentistván-városi Bazilikából. — A szentbeszédet mise után dr. P. Vargha Theodorik ferencesrendi tartományfőnök mondja.
12.10 Rádiózenkar.

HÉTFŐ, NOVEMBER 2.

Budapest I.

- 12.15 Levente-műsor.
12.55 Gyertyaláng helyett. Vitéz Somogyváry Gyula megemlékezése. Felolvasás.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Művészelemek.
15.20 Budapesti Kórus.
15.50 Heitmann Bach-korabeli orgonán játszik.
17.00 Tasnády Ilona verseket mond.
17.20 Az Operaház zenekara.
18.30 A halottak ének. P. Uzdóczi-Zdravetz István ny. tábori püspök előadása.
19.05 Mozart: Requiem.
20.10 Akiknek már csak a hangja él... Összeállította Dövényi-Nagy Lajos és Lőrinczy Gyula. Részben hangfelvétel.

HALOTTAK NAPJARA való tekintettel a Rádió további műsört nem ad!

Férfiuhákat használtakat,

legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzletben Bémer-tér 1. (udvarban) hívásra házhoz jövök.

- László.
19.00 Székesfevárosi Zenekar.
20.30 Kádár Erzsébet elbeszélése. Közreműködik Somogyi Erzsébet, szerzette Weber.

VASÁRNAP, NOVEMBER 1. Budapest I.

- 7.30 Fohász, Szózat, Reggeli zene
8.15 Hírek.
8.30 Öszinte beszéd.
9.00 Beszél a front. A m. kir. Honvéd Haditudósító század helyezini közvetítése. Hangfelvétel.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi Ferencesek templomából. A szentbeszédet P. Bertalan Bertalan mondja.
11.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák-terén levő görög katolikus magyar plébániatemplomból. — Szentbeszédet mond Mazonyi László regédlétkész.

- 12.15 Levente-műsor.
12.55 Gyertyaláng helyett. Vitéz Somogyváry Gyula megemlékezése. Felolvasás.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Művészelemek.
15.20 Budapesti Kórus.
15.50 Heitmann Bach-korabeli orgonán játszik.
17.00 Tasnády Ilona verseket mond.
17.20 Az Operaház zenekara.
18.30 A halottak ének. P. Uzdóczi-Zdravetz István ny. tábori püspök előadása.
19.05 Mozart: Requiem.
20.10 Akiknek már csak a hangja él... Összeállította Dövényi-Nagy Lajos és Lőrinczy Gyula. Részben hangfelvétel.

HALOTTAK NAPJARA való tekintettel a Rádió további műsört nem ad!

APRÓHIRDETESEK

Adás-vétel

Aranyat, ezüstöt briliánsat vasarat Farjam óraszerekesz, Takoczi-ut 8. 183

Eladó fótuca közelében egy nagy telek, ára 14 ezer pengő. Egy nagy lakószobás, 2x2 szobás, 1x1 szobás melletti helyiségekkel, gazdálkodónak is alkalmas. Tatayné, Szigheti-ú. 12. 330

45.000 pengő alkalmi áron eladó Újvárosban **összkomfortos**, most épült 2 szobás urj magánház és a mellette levő jó karban levő bérház, 1 darab 2 szobás, 3 darab 1 szobás lakással. **30.000 pengőért** Olasziban **összkomfortos** 3 szobás urj magánház. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-ú 2. Telefon 33—15. 335

Havi 150 és 100 pengős részletfizetésre eladják Bém- és Damjanich-utcai bérházakban 3, 2, 1 szobás konyhás lakrészek (öröklakások). Havi 100 pengő törlesztéssel megvehető Berkovits-utcai bérház. Ezek vételkor csupán a vételár egyötöde fizetendő le egyszerűen. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-ú. 2. Telefon 33—15. 338

Alig használt új DKW motorkerék pár 250 kb. centi, eladó. Kazinczy-ú. 4. Halász Imre. 339

Magánház eladó, Lukács György-utca elején 3 szoba, fűrdőszobás, nagy telekkel, az egész épület alatt pince. Kizárólagos megbízott: Jellós ingatlaniroda, Lukács György-utca 28. Telefoni 12—72. 335

Férfi városi bunda eladó. Negru szabóság, Nagy Sándor-ú. 2. 330

Eladó használt spór. Megtekinthető: Akadémia-ú. 8. 329

Eladó termő citromfa. Vitéz-ú 1. Juhász. 328

Eladó regénytár. Dr. Baditz Miskolc. 159

Allás! nyel

Biharszenlandrási körjegyzőség kiegészítő munkaerőt keres azonnalra. Jelentkezés a körjegyzőségnél. 334

Allás! kezes

Tudományegyetemet végzett agilis fiatal férfi a délutáni órákra elhelyezkedést keres. Cimeket a kiadoba kér. 323

Hülönféle

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok peteit faiból, padozat alól, bútorból, felelősséggel irtja. **Paragáz** szolgálat. Szigheti-utca 7. szám. Telefon: 14—21. 664

Szabó Ferenc gyorsíróiskolájában (Nagyvárad Rákóczi-ut 12) November 4-én kezdő és bevezető tanfolyam kezdődik. Vidékieknek 85 százalékos vauuti kedvezmény. 327

Brandisz magánnyomozó iroda nyomoz, megfigyel, informál. Nagyvárad, Hodossy-ú. 30. 337

Háziaszony támaszául, beteg mellé vagy ehhez hasonló állásba emenne magános, intelligens nő. Leveletet ker „Megbízható” jellegre a kiadoba. 333

Bérelnek vagy venni nagyobb forgalmu sütődét. Ajánlatokat: Nagy István autómester, Polgár, Szabolcs megye. 332

Elveszett!

Elveszett pénztárca 21 pengő pénz és Miklós András névre szóló kenyérgyegy, cukorjegy, zsirjegy és vitézségi éremmel. Kérem a becsületes megtalálót, tekintettel, hogy hadirokkant vagyok, nem tudok járni, hozza Mester-ú. 33. Össi-telepre. 331

KIADÓTULAJDONOS.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA Rt.

Fő- és felelőszerkesztő:

Dr. Paál Árpád

Felolvasó kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
igazgatója